

Prosjektplan for:

‘Bruk av tvang i barnevernsinstitusjoner og fosterhjem: en systematisk kartleggingsoversikt’

‘The use of force against children and youth in residential child care and foster care: a systematic mapping review’

Prosjektnummer:

-

Plan utarbeidet:

Mars 2020

Kort beskrivelse/sammendrag

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har mange oppgaver angående barnevern, familievern, adopsjon, likestilling og ikke-diskriminering og vold i nære relasjoner. Direktoratet skal blant annet bistå barnevernet med forskningsbaserte anbefalinger på ulike saksområder. Bufdir ønsker i denne sammenheng en oversikt over og beskrivelse av forskning som har undersøkt bruk av tvang overfor barn og unge i barnevernsinstitusjoner og fosterhjem.

Short English summary:

The Norwegian Directorate for Children, Youth and Family Affairs (Bufdir) has broad responsibilities related to child welfare services, family counselling, adoption, equality, and violence in close relationship. One responsibility is to support the child welfare services with evidence-based recommendations concerning various topic areas. Bufdir has requested an overview of and description of research and explorations that have examined the use of force against children and youth in residential child care and foster care.

Prosjektkategori og oppdragsgiver

Produkt:

Systematisk kartleggingsoversikt

Tematisk område:

Tvang, barnevernsinstitusjoner, fosterhjem

Oppdragsgiver:

Bufdir

Kontaktperson hos Bufdir

Bjarne Oppedal bjarne.oppedal@bufdir.no

E-post:

98606537

Irene Handeland irene.handeland@bufdir.no

Prosjektledelse og medarbeidere

Prosjektleder:

Ashley E. Muller

Prosjektansvarlig (gruppeleder):

Rigmor C. Berg

Interne medarbeidere:

Heid Nøkleby (forsker)

Liv Giske (forsker)

	Elisabet Hafstad (bibliotekar)
Eksterne medarbeidere:	-
Plan for erstatning ved prosjekt-deltakeres fravær:	Prosjektansvarlig overtar ansvaret og henter inn andre interne medarbeidere

Mandat

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har bedt fagmiljø for velferdstjenesteforskning i område for helsetjenester i Folkehelseinstituttet om å kartlegge og beskrive forskningen som har undersøkt bruk av tvang mot barn og unge i barnevernsinstitusjoner og fosterhjem. Rammen for oppdrag er 500 timer, og opp til 200 timer som kan faktureres i tillegg for kvalitetsvurdering, med ferdigstillelse av kunnskapsoppsummeringen i august 2020.

Bakgrunn

Barns rettigheter

Barn har krav på respekt for sitt menneskeverd. De har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og deres mening skal vektlegges i overenstemmelse med alder og utvikling. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn (Grunnloven § 104, Barnekonvensjonen artikkel 3 nr. 1 og artikkel 12).

Barn skal sikres beskyttelse og omsorg som er nødvendig for barnets trivsel (Barnekonvensjonen artikkel 3 nr. 2). Deres grunnleggende menneskerettigheter inkluderer også rett til vern om sin personlige integritet, og har en individuell rett til vern fordi barn er særlig sårbare. Det omfatter beskyttelse mot alvorlige integritetskrenkelser som fysisk og psykisk vold, mishandling og seksuell utnyttelse, men også mindre alvorlige inngrep som for eksempel utidig eller unødvendig innblanding i barnets privatliv (Grunnloven § 102 første ledd og § 104 tredje ledd, Barnekonvensjonen artikkel 3 nr. 2, artikkel 16, artikkel 19 og artikkel 37 bokstav a, og Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel nr. 3 og 8). Alle disse rettighetene gjelder uansett hvor barn oppholder seg. Når barn har opphold i institusjon eller i fosterhjem, har det offentlige ansvar for å gi omsorg og beskyttelse (Jf. Barnevernloven § 4-18, § 4-22 første ledd og § 4-27 andre punktum).

Når brukes grensesetting?

Et fosterhjem skal gi barnet et så alminnelig familieliv som mulig ved at fosterforeldre agerer som biologiske foreldre flest i grensesettingssituasjoner. På samme måte som foreldre må fosterforeldre tilpasse omsorgen og avgjørelser til barnets interesser og behov. Barn har behov for vern, beskyttelse og bistand inntil de har nådd et utviklingsnivå der de selv kan ta hånd om personlige forhold.

Barn på barneverninstitusjon skal også i størst mulig grad ha et normalt liv. Institusjonens ansvar for å gi forsvarlig omsorg innebærer å sørge for vern og beskyttelse samt tydelige rammer for å sikre trygghet og god utvikling. Det kan også handle om å hindre kontakt med negative

miljøer og hindre at barnet skader seg selv eller andre. Institusjonen kan ut fra omsorgsansvaret for den enkelte og ansvaret for trygghet og trivsel for alle på institusjonen begrense barnets rett til å bestemme i personlige spørsmål, bevege seg fritt innenfor og utenfor institusjonens område, motta besøk og kommunisere fritt med andre. Barnets alder og modenhet og formålet med plasseringen har betydning for hvilke grenser som kan settes ut fra omsorgsansvaret (jf. rettighetsforskriften § 1, § 7 andre ledd, § 9, § 10 og § 11).

Fordi grensesetting er forventet av biologiske foreldre i barneoppdragelsen, og fordi både barnevernstinstitusjoner og fosterforeldre skal gi forsvarlig omsorg, er grensesetting også forventet i disse to kontekstene.

Når brukes tvang?¹

I institusjoner er bruk av tvang og andre inngrep i den personlige integritet ofte regulert i lov, forskrift og retningslinjer (jf. barnevernloven § 5-9, rettighetsforskriften og rundskriv om retningslinjer til rettighetsforskriften Q-19/2012). Dette for å sikre forutberegnelighet og hindre vilkårlighet (legalitetsprinsippet). Det kan for eksempel dreie seg om bruk av fysisk tvang i akutte faresituasjoner (nødrett- og nødvergesituasjoner), kroppsvisitasjon, undersøkelse av rom og eiendeler og rusmiddeltesting. Når barn har opphold i institusjon på grunn av atferdsvansker eller andre store utfordringer (for eksempel kriminalitet, rusmisbruk eller annen åpenbar normløs atferd) er det ikke uvanlig at adgang til å foreta mer omfattende frihetsinnskrenkninger er nærmere regulert. Det kan for eksempel være mer omfattende begrensninger i bevegelsesfriheten, nekt av bruk og inndragning av elektroniske kommunikasjonsmidler (som mobil, PC) og nekt av besøk over en lengre periode (jf. rettighetsforskriften kapittel 4).

Tilsvarende som for biologiske foreldre, er det for fosterforeldre ofte få lovregler og retningslinjer for hvordan barn skal oppdras. Yttergrenser kan likevel være lovregulert. I Norge er det for eksempel forbud mot vold i oppdragelsen både for foreldre, fosterforeldre og ansatte i barnevernstinstitusjoner (jf. barneloven § 30 tredje ledd og rettighetsforskriften § 13 første ledd). Barns rettigheter under opphold i fosterhjem er ikke regulert i lov eller forskrift i Norge. Barnevernlovutvalget vurderte at barn i fosterhjem har samme beskyttelse som barn som vokser opp hos sine foreldre, og at «det vil si daglig omsorg, grensesetting som naturlig hører inn under dette, kombinert med straffeloven og barnelovens beskyttelse mot vold og overgrep» (NOU 2016:16 Ny barnevernlov- Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse kapittel 15.5.3).

For bedre å synliggjøre barns rettigheter foreslår Barne- og familiedepartementet i forslag til ny barnevernlov en ny bestemmelse som presiserer at barn skal få forsvarlig omsorg under opphold i fosterhjemmet og har rett til å bestemme i personlige spørsmål så langt det er mulig ut fra formålet med plasseringen og fosterforeldrenes ansvar for å gi barnet forsvarlig omsorg. Barnets alder skal tillegges vekt etter alder og modenhet. Bestemmelsen har sammenheng med

¹ Det finnes ikke en legaldefinisjon av tvangsbegrepet, verken i barnevernloven eller annen lovgivning som regulerer bruk av tvang. Tvangsbegrepet er ikke entydig, se NOU 2019:14 Tvangsbegrensingsloven - Forslag til felles regler om tvang og inngrep uten samtykke i helse- og omsorgstjenesten kapittel 17 og 18. (Legaldefinisjon er en definisjon av et ord gitt i lov med den hensikt å bestemme hvilken forståelse av ordet som skal legges til grunn når det benyttes i andre lovbestemmelser.)

en lignende bestemmelse som foreslås om adgang til å begrense barns rettigheter under opphold i barneverninstitusjon (Høring- forslag til ny barnevernlov 4. april 2019 § 9-2 og § 10-2).

Barnevernlovutvalget foreslo i 2019 at det ikke skulle være en adgang til bruk av tvang i fosterhjem, slik det er for institusjoner. Begrunnelsen var at fosterhjem skal fungere så likt andre hjem som mulig, og en regulering av tvangsbruk vil kunne innebære en form for institusjonisering av fosterhjemmene. Det ble vist til at en regulering av for eksempel tillatt bruk av nødvendig tvang, også rent faktisk vil innebære en utvidelse av adgangen til bruk av tvang i fosterhjem siden det ikke er gitt eksplisitt hjemmel for bruk av tvang. Utvalget vurderte at adgangen til alminnelig grensesetting som ledd i daglig omsorg, samt de alminnelige bestemmelsene om nødrett og nødverge i straffeloven, som tilstrekkelig. Det ble også vist til Maktanvendelsesutvalget i Danmark som etter en grundig utredning foreslo at tvangsbruk i fosterhjem ikke skulle reguleres. Barne- og likestillingsdepartementet har i forslag til ny barnevernlov støttet barnevernlovutvalgets vurdering om ikke å foreslå en regulering av tvangsbruk i fosterhjem (Høring – forslag til ny barnevernlov 4. april 2019 kapittel 13.2.3.2).

For å øke barns rettsikkerhet under opphold i barneverninstitusjon, har Barne- og familiedepartementet foreslått å løfte sentrale bestemmelser om bruk av tvang og andre inngrep i den personlige integritet - fra forskrift til lov (høring - forslag til ny barnevernlov, 4. april 2019, kapittel 14). Selv om det ikke medfører endring av gjeldende rett, er institusjonenes ansvar for forebygging av tvang foreslått som en egen bestemmelse. Det er også generelle vilkår for bruk av tvang som presiserer at bruk av tvang må være nødvendig (andre alternativer må ikke være mulig) og forholdsmessig (må gjennomføres så skånsomt som mulig, og ikke mer inngripende enn nødvendig for formålet).

Utfordringer og dilemmaer

I 2015 publiserte Barneombudet i Norge en rapport som beskrev erfaringer med tvang blant barn og unge i psykisk helseverninstitusjoner, barnevernsinstitusjoner og fosterhjem (Barneombudet 2015). Forskerne intervjuet 64 barn og unge. Rapporten peker blant annet på store variasjoner i bruk av tvang mellom tilsvarende type institusjoner og utilstrekkelig opplæring og veiledning av fosterforeldre og ansatte i barnevernsinstitusjoner. Et fellestrekk var at mange barn og unge opplevde tvang – inkludert å se tvang brukt mot et annet barn – som svært ubehagelig. De rapporterte at tvang overfor dem som hadde vært utsatt for fysisk vold fra før, var spesielt traumatiserende.

De negative konsekvensene av tvang er dokumentert empirisk i en nylig publisert systematisk oversikt (Roy et al. 2019). Konsekvensene inkluderer fysisk og psykisk skade, tap av verdighet og brudd på individets rettigheter. Oversikten fant at økt bruk av tvang er assosiert med faktorer hos barnet, den ansatte, institusjonen, ansattgruppen og det fysiske miljøet. Faglige metoder, motivasjonsarbeid, virkemidler og ulike tiltak for å forebygge bruk av tvang er derfor viktig.

Samtidig viser en ny rapport fra Barneombudet om barn som bor i barneverninstitusjon at det det kan være vanskelig å trekke grensene mellom hva som er grensetting og hva som er tvang (Barneombudet 2020). Mange ungdommer som bor i barnevernsinstitusjon har problemer som krever at de ansatte setter grenser for dem og i noen tilfeller utøver tvang. Måten dette blir gjort

på, har mye å si for ungdommens opplevelse av å føle seg ivaretatt og trygg. Ansatte i en intervjustudie av åtte barnevernsinstitusjoner sa selv at det som skiller tvang, grensesetting og omsorg er i daglig praksis utydelig, selv om de definerte tvang ifølge lovverket og rettighetsforskriften (Ulset og Melheim, 2013).

Barn og unge som bor i institusjon eller fosterfamilie er i utgangspunktet ekstra sårbare barn. Det er derfor viktig å få kunnskap om effekter av og erfaringer med grensesetting og bruk av tvang samt bruk av forebyggende tiltak for å unngå bruk av tvang på ulike nivåer. Vi mangler systematisk kunnskap om grensesetting og bruk av tvang overfor barn som det offentlige har ansvaret for.

Hvorfor er denne systematiske kartleggingsoversikten viktig?

Det er usikkert hvor mye forskning som finnes, og hva den konkluderer, når det gjelder grensesetting og bruk av tvang i barnevernsinstitusjoner og spesielt i fosterhjem, og det er et mål å få bedre oversikt over forskningsfeltet. En kartleggingsoversikt kan bidra i arbeidet med å styrke faglige anbefalinger og vurdere behov for å utarbeide nye faglige anbefalinger. Den kan også bidra i arbeidet med å styrke opplæring og veiledning som gis til ansatte i barneverninstitusjoner og fosterforeldre. Kartleggingsoversikten kan videre gi innspill med hensyn til å vurdere behov for endringer og presiseringer av regelverket.

For å sikre at faglige anbefalinger og opplæring er fundert i solid kunnskap fra forskning, er det behov for en oversikt over eksisterende forskning over forebyggende tiltak, effekt, erfaringer, og forekomst av tvangsbruk og grensesetting samt utfordringer for institusjonsansatte og fosterforeldre i grenselandet mellom utøvelse av grensesetting og tvang. En oversikt vil kunne vise på hvilke områder det finnes forskning, hva forskningen konkluderer, avdekke eventuelle behov for forskningsinnsats, og samlet gi et utgangspunkt for normerende arbeid som kan kvalitets sikre og bedre kvaliteten på tjenestene.

Forskningsspørsmål

Hovedspørsmålet som skal besvares er: Hvilken kunnskap foreligger om bruk av tvang overfor barn og unge i barnevernsinstitusjoner og fosterhjem? Herunder er det flere delspørsmål:

1. Hva er forekomsten av tvang?
2. Hvordan utøves bruk av tvang?
3. Hvordan forstås grensetting og bruk av tvang? (av barn og unge, fosterforeldre, institusjonsansatte)
4. Hvilke konsekvenser har bruk av tvang? (for barn og unge)
5. Hvordan forebygges bruk av tvang i barnevernsinstitusjoner og fosterhjem?
6. Hva er barn og unge, fosterforeldre og institusjonsansatte sine erfaringer med og synspunkter på grensesetting og bruk av tvang?

Metode

Vi skal utføre en systematisk kartleggingsoversikt over studier som har undersøkt bruk av tvang overfor barn og unge i barnevernsinstitusjoner og fosterhjem. Vi vil gjøre dette gjennom å kartlegge og beskrive alle litteraturoversikter og primærstudier som foreligger på dette temaet fra år 2000 til i dag. Gitt det brede mandatet og den relativt knappe tidsfristen er en systematisk kartleggingsoversikt den mest hensiktsmessige typen oppsummering. Den har et fleksibelt format som vil kunne gi en overordnet, men samtidig tilpasset detaljert oversikt over tematikken generelt og resultater og konklusjoner spesielt når det gjelder kunnskap om bruk av tvang overfor barn og unge i barnevernsinstitusjoner og fosterhjem. En slik oppsummering vil imøtekomme behovet for både overordnet omfangsforståelse og detaljinformasjon.

Avklaringer mellom oppdragsgiver og forskergruppen om kunnskapsoppsummeringen som skal utføres er viktig. Slike avklaringer, både i oppstartsfasen og underveis, vil kunne sikre at oppsummeringen tilfredsstillende oppdragsgivers behov. Det er ønskelig at partene tidlig avklarer og oppnår god forståelse for oppdragsgivers interesse og/eller mulighet til kontakt og samarbeid underveis, del-leveranser, oppdateringer og lignende.

Hva er en systematisk kartleggingsoversikt?

En kartleggingsoversikt (engelsk: systematic scoping review/mapping review) er en kunnskapsoppsummering som kartlegger og deskriptivt beskriver eksisterende litteratur- eller forskningsgrunnlag på et bestemt tema. Det innebærer at man kartlegger og presenterer informasjon om studiene/publikasjonene, slik som hvor de er utført, når de er publisert, hva de har undersøkt og hvilke resultater de finner. Denne kartleggingsoversikten vil bli utført iht. internasjonale metodebeskrivelser for en slik kunnskapsoppsummering. Vi vil følge Arksey og O'Malley (2005) sine anbefalinger, videreutviklet av Levac og kolleger (2010), og utarbeide kunnskapsoppsummeringen i følgende trinn:

1. Identifisere forskningsspørsmålet
2. Identifisere relevante studier
3. Velge ut studier
4. Kartlegge data fra studiene (hente ut og systematisere data)
5. Sortere, oppsummere og rapportere resultatene
6. Valgfri konsultasjon med oppdragsgiver

Litteratursøk - Identifisere relevante publikasjoner

Forskningsbibliotekar Elisabet Hafstad vil utarbeide en søkestrategi og utføre det systematiske litteratursøket etter publikasjoner. En annen bibliotekar vil fagfelleverdere søkestrategien. Vi vil søke systematisk etter litteratur i følgende databaser:

- Campbell Library (Campbell Collaboration)
- CINAHL (EBSCO)
- Cochrane Library (Wiley)
- Embase (Ovid)
- MEDLINE (Ovid)
- PsycINFO (Ovid)

- Scopus (Elsevier)
- Sociological Abstracts & Social Services Abstracts (ProQuest)
- SveMed+ (Karolinska institutet)

Andre databaser vil vurderes. Søkestrategiene vil bestå av emneord og tekstord for barn/unge, tvang, barnevernsinstitusjoner og fosterhjem og tilpasses funksjonaliteten i den enkelte database. Fullstendige søkestrategier vil ligge som vedlegg til den endelige kunnskapsoppsummeringen (formidlet i en rapport). Vi vil også søke etter grå litteratur fra Norge, Sverige og Danmark.

Utvelging av studier

Studier vil bli valgt ut hvis de møter følgende inklusjonskriterier:

Inklusjonskriterier

Populasjon:

- Barn og ungdom 0-23 år som bor i barnevernsinstitusjon eller fosterhjem;
 - Personer eldre enn 23 år som bodde i barnevernsinstitusjon eller fosterhjem da de var 0-23 år;
 - Fosterforeldre; eller
 - Ansatte i barnevernsinstitusjoner.
-

Eksposering:

- Grensesetting og bruk av tvang.
 - Forebyggende tiltak mot bruk av tvang.
-

Sammenligning:

- Ingen begrensninger. Det kan være relevant å trekke ut data og rapportere på sammenligning mellom ulike former for bruk av tvang.
-

Utfall:

- Prevalenser, negative og positive konsekvenser. Det inkluderer, men er ikke begrenset til, psykisk helse (f.eks. frykt, traumatisering); brudd i fosterhjem; relasjoner til jevnaldrende, fosterforeldre og barnevernsarbeidere (f.eks. de som utøver tvangen); skolefravær; skader (på barnet/den unge og andre), bruk av alkohol og andre rusmidler, kriminalitet; trygghet og trivsel og utvikling (psykisk, somatisk, og sosialt, f.eks. rømming).
 - Forståelser av, erfaringer med, vurdering, synspunkter på grensesetting og tvangsbruk.
-

Studiedesign:

- Kunnskapsoppsummeringer.
 - Empiriske primærstudier, kvantitative eller kvalitative. Det betyr konkrete undersøkelser (observasjon, eksperiment) for å få ny kunnskap og/eller å etterprøve eksisterende kunnskap) som inneholder en beskrivelse av metodene for datainnsamling og analyse.
-

Setting:

-
- Norge, Sverige, Danmark, Finland, Belgia, og Nederland. Dette er land som blir omtalt som sammenlignbare i kategoriseringer av barnevernssystemer (Berger og Slack 2014).
-

Språk:

- Vi vil inkludere studier fra landene beskrevet over; hvis mulig også på lokale språk.
-

År:

- 2000 - i dag
-

Eksklusjonskriterier

Studier vil bli ekskludert hvis de har følgende karakteristika:

- Populasjon: Omsorgssentre for enslige mindreårige, fordi barn og ungdom plasseres der på grunn av asylstatus og ikke omsorgsbehov; barn/ungdom i psykisk helsevern og rusbehandlingsinstitusjoner, uten at barnevern nevnes.
- Tiltak: «Forced removal» / omsorgsovertagelsesituasjoner; plasseringssituasjon (f.eks. på grunn av atferdsvansker)

Utvelging av publikasjoner fra litteratursøket

To forskere (AEM, HN, LG) vil uavhengig av hverandre vurdere alle referanser - titler og sammendrag - i henhold til inklusjons- og eksklusjonskriteriene. Ved uenighet om inklusjon konfereres en tredje forsker. Sammendrag som indikerer at publikasjonen er en empirisk studie og ellers treffer inklusjonskriteriene, vil deretter bli innhentet i fulltekst. To forskere (AEM, HN, LG) vil lese publikasjonen i fulltekst og uavhengig av hverandre vurdere hvorvidt studien møter inklusjonskriteriene. Ved uenighet om inklusjon av studier vil de to forskerne konferere en tredje forsker.

Dataauthenting

Fra hver av de inkluderte studiene vil vi hente ut relevant informasjon. Vi vil hente ut informasjon om publikasjonen (f.eks. når de er publisert), studiedesign, hvilke land studiene er utført i, karakteristika/kjennetegn ved populasjonene og kontekst rundt populasjonene i studiene, beskrivelser av utfall, samt resultater og forfatternes konklusjoner. Vi skal særlig være oppmerksomme på å hente ut data om de spesifikke spørsmålene listet under 'Forskningsspørsmålet'. En forsker vil hente ut relevant informasjon, og en annen forsker vil kontrollere at all informasjon er komplett og korrekt hentet ut.

Kvalitetsvurdering

Vi vil utføre metodisk kvalitetsvurdering av de inkluderte studiene. For vurdering av metodisk kvalitet vil vi benytte designspesifikke sjekklister, beskrevet i områdets metodehåndbok (<https://www.fhi.no/kk/oppsummert-forskning-for-helsetjenesten/hva-er-en-kunnskapsoppsummering/>). Vi vil ikke utføre kvalitetsvurdering av ikke-systematiske kunnskapsoppsummeringer og studier som ikke har et tydelig studiedesign. Dette på grunn av at de per definisjon har høy risiko for systematiske skjevheter og det fins ingen etablerte sjekklister for slike studiedesign. Vi vil ikke utføre kvalitetsvurdering av tverrsnittstudier, pasientserier eller kasuistikker på

grunn av det ikke fins gode sjekklister for slike studiedesign (med mindre tverrsnittstudien har til hensikt å estimere prevalens).

Sortere og oppsummere data fra inkluderte studier

Kartleggingsoversikter inkluderer ingen systematisk syntese av individuelle studieresultater (f.eks. ingen metaanalyse). Slike oversikter gir i stedet en oversikt og beskrivelse av eksisterende litteratur. Vi vil sortere studiene i logiske kategorier, f.eks. etter forfatternes definisjon av tvang, diverse grupper barn eller målgrupper, og plasseringer i ulike typer institusjoner. Informasjon som vi henter ut fra studiene vil vi analysere deskriptivt, med frekvenser og prosenter samt presentere slike resultater i tekst og tabeller. Grafer vil benyttes hvis det er hensiktsmessig. Vi vil utføre enkle narrative presentasjoner av resultater og konklusjoner. Vi vil også forsøke å se resultatene fra de ulike studiene på tvers – for å se om det er noen mønstre i funn og konklusjoner.

Fagfellevurdering

Prosjektplanen vil bli diskutert med oppdragsgiver. Vi vil revidere planen til det er enighet mellom forskergruppen og oppdragsgiver om oppdraget. FHI krever ikke fagfellevurdering av prosjektplan eller endelig oppsummering (presentert i rapport) når det gjelder systematiske kartleggingsoversikter. Prosjektplanen vil bli lest av prosjektmedarbeiderne, samt lest og godkjent av avdelingsdirektør (Rigmor C Berg). Rapporten vil bli lest av prosjektmedarbeiderne, samt lest og godkjent av avdelingsdirektør og fagdirektør (Kåre Birger Hagen) før publisering.

Tidsplan

Datoene indikerer ferdigstillelse av nevnte arbeid:

- Prosjektplan: 19/03/2020
- Litteratursøk: 24/03/2020
- Utvelgelse av studier: 17/04/2020
- Dataekstraksjon: 14/05/2020
- Sammenstilling: 1/06/2020
- Første utkast til rapport: 19/06/2020
- Siste utkast til rapport: 31/07/2020
- Utkast sendes oppdragsgiver senest: 12/08/2020
- Godkjenning av ledere og publisasjon: august 2020

Publisering

Rapporten vil bli publisert på FHI's hjemmesider senest august 2020. Bufdir vil motta utkast til rapport senest august 2020.

Oppfølging av rapport etter publisering

Dersom Bufdir ønsker dette, presenterer vi gjerne rapporten hos Bufdir etter publisering samt er tilgjengelig for spørsmål og diskusjon.

Relaterte publikasjoner

Kornør H, Forsetlund L, Smedslund G, Ormstad SS. 2005. Bruk av mekaniske tvangsmidler overfor barn og ungdom i psykisk helsevern. Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten.

Relaterte prosjekter

‘God omsorg i barnevernsinstitusjoner: En systematisk kartleggingsoversikt.’ Pågående oppsummering i område for helsetjenester, ved FHI. Prosjektledere: Trine Bjerke Johansen og Patricia Sofia Jacobsen Jardim.

‘Gode tiltak ved akutt flytting til institusjon: En systematisk kartleggingsoversikt.’ Pågående oppsummering i område for helsetjenester, ved FHI. Prosjektledere: Trine Bjerke Johansen og Patricia Sofia Jacobsen Jardim.

‘Barn og unges medvirkning i barnevernet: en systematisk kartleggingsoversikt.’ Pågående oppsummering i område for helsetjenester, ved FHI. Prosjektleder: Sari Susanna Ormstad.

Referanser

- Arksey H, O'Malley L. Scoping studies: towards a methodological framework. *International Journal of Social Research Methodology*. 2005;8(1):19-32.
- Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. 2012. Rundskriv Q-19/2012 (juni 2012): Retningslinjer til forskrift 15. november 2011 om rettigheter og bruk av tvang under opphold på barneverninstitusjon (rettighetsforskriften). Oslo: Barne- og familiedepartementet; 2012.
- Barnekonvensjonen. 2003. FNs konvensjon om barnets rettigheter: Vedtatt av De Forente Nasjoner den 20. november 1989, ratifisert av Norge den 8. januar 1991: Revidert oversettelse mars 2003 med tilleggsprotokoller. Oslo: Barne- og familiedepartementet.
- Barneombudet. «DE TROR VI ER SHITKIDS» Rapport om barn som bor på barnevernsinstitusjon - 2020. Oslo: Barneombudet; 2020.
- Barneombudet. Grenseløs omsorg, Om bruk av tvang mot barn i barnevern og psykisk helsevern. Oslo: Barneombudet; 2015.
- Berger LM, Slack KS. Child Protection and Child Well-Being. In: Ben-Arieh A, Casas F, Frønes I, Korbin JE, editors. *Handbook of Child Well-Being: Theories, Methods and Policies in Global Perspective*. Dordrecht: Springer Netherlands; 2014. p. 2965-92.
- Levac D, Colquhoun H, O'Brien KK. Scoping studies: advancing the methodology. *Implementation Science*. 2010;5(1):69.
- Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Slik oppsummerer vi forskning. Håndbok for Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten; 2015.
- Roy C, Castonguay A, Fortin M, Drolet C, Franche-Choquette G, Dumais A, et al. The Use of Restraint and Seclusion in Residential Treatment Care for Youth: A Systematic Review of Related Factors and Interventions. *Trauma Violence Abuse*. 2019:1524838019843196.
- Ulset G, Melheim S. Håndtering av tvang i barneverninstitusjoner. Ansattes, lederes og tilsynets perspektiver. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning AS; 2013. Contract No.: Rapport 25/2013.